

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 77756/12

ALTINKUM TURİZM VE OTELCİLİK HİZMETLERİ SANAYİ VE
TİCARET A.Ş. VE ASLAN/TÜRKİYE

Başkan

Aleš Pejchal,

Hâkimler

Branko Lubarda,

Pauline Koskelo,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla, 7 Eylül 2021 tarihinde Komite olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

Yukarıda belirtilen 1 Kasım 2012 tarihli başvuruyu ve

Davalı Hükümet tarafından sunulan görüşler ile başvuranlar tarafından bu görüşlere verilen cevapları dikkate alarak, gerçekleştirilen müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAY VE OLGULAR

1. Altinkum Turizm ve Otelcilik Hizmetleri Sanayi ve Ticaret A. Ş. (“başvuran şirket”), turizm sektöründe faaliyet gösteren ve merkezi Mersin’de bulunan, Türk hukukuna tabi bir anonim şirkettir. Başvuran Kemal Aslan (“başvuran”), Türk vatandaşı olup, 1961 doğumludur ve Mersin’de ikamet etmektedir. Başvuran şirketin yönetim kurulu başkanı görevini yürüten başvuran, sadece başvuran şirket adına ve bu şirketi temsilen davaya katılmaktadır. Başvuranlar Mahkeme önünde, Mersin Barosuna bağlı Avukat A. Aktay ve U. Aktay tarafından temsil edilmiştir.

Türk Hükümeti (“Hükümet”), Mahkeme önünde kendi yetkilileri; Avrupa Konseyi Nezdinde Türkiye Daimi Temsilcisi Yardımcısı Çağla Pınar Tansu Seçkin ve Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi Başkanı Hacı Ali Açıkgül tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın Koşulları

2. Davanın kendine özgü koşulları, taraflarca ifade edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir:

3. Mersin Kazanlı İlçe Belediye Meclisi, 26 Mart 1998 tarihinde, 4281 no.lu parselde bulunan bir oteli, bir restoranı ve turistik tesisleri başvuran şirkete kiralamaya karar vermiştir.

4. Sözleşme, 1 Mayıs 1998 tarihinde, taşınmazın 40 yıllığına kiralanması suretiyle imzalanmıştır.

5. Başvuran şirket, 4 Mayıs 1998 tarihinde, tesislerin yenilenmesi için ve turistik bir binanın inşası için çalışmalar başlatmıştır.

6. Valilik, özellikle 4281 no.lu parselin kıyı kenar çizgisi içinde kaldığını, dolayısıyla kıyı şeridi kamusal alanına dâhil olduğunu iddia ederek, bu çalışmalara itiraz etmiştir.

7. Mersin Kazanlı İlçe Belediye Meclisi, 5 Nisan 2001 tarihinde, başvuran şirkete, kendisinin işlettiği turistik tesisin üzerinde bulunduğu parselin, kıyı kamusal alanına dâhil olduğu gerekçesiyle, 1 Mayıs 1998 tarihli sözleşmenin feshedildiğini bildirmiştir. Belediye Meclisi, söz konusu bölgede yer alan binanın yıkılması gerektiğini de eklemiştir.

8. 1 Mayıs 2001 tarihinde, ortaya çıkan zararın değerlendirilmesi amacıyla bir bilirkişi incelemesi yapılmıştır. Binanın inşasına ve yenileme çalışmalarına ilişkin olarak yapılan masrafın toplam miktarının, 1.375.200 Türk lirası ("TRY") olduğu değerlendirilmiştir.

9. Başvuran şirket, Mersin Kazanlı İlçe Belediye Meclisinin kararının iptali talebiyle idare mahkemesine başvurmuştur.

10. Başvuran şirketin bu talebi, 20 Mayıs 2004 tarihinde reddedilmiştir.

11. Başvuran şirket, bunun üzerine 11 Aralık 2001 tarihinde tazminat talebiyle ticaret mahkemesine başvurmuştur. Başvuran şirket, bina inşasına ve yenileme çalışmalarına ilişkin olarak yapılan masraf bağlamında 100.000 TRY, iddia edilen işletme kaybı bağlamında 100.000 TRY ve sözleşmenin feshi bağlamında 2.000 TRY talep etmiştir.

12. Başvuran şirket, 9 Kasım 2006 tarihinde ilk talebinin yeniden değerlendirilmesini ve maruz kaldığı kanaatine vardığı zarar bağlamında 1.350.200 TRY talep etmiştir.

13. Ticaret mahkemesi, 25 Ocak 2008 tarihli bir kararla, görevsizlik kararı vermiş ve dava dosyasını, idare mahkemesine göndermiştir.

14. Yargıtay, 2 Aralık 2008 tarihinde, bu kararı bozmuş ve dava konusunda yetkili mahkemenin ticaret mahkemesi olduğuna karar vermiştir.

15. Ticaret mahkemesi, bilirkişi incelemesi yapılmasına karar vermiştir. Bilirkişiler, başvuran şirket tarafından işletilen turistik tesisin, kıyı kenar çizgisine dâhil olan bölgede yer aldığını ve dolayısıyla kıyı kamusal alanının

işgal edildiğini gözlemlemişlerdir. Bilirkişiler, başvuran şirket tarafından gerçekleştirilen çalışmaların, bir otel ve restoran inşasını teşkil ettiğini ve ilgili şirketin bu çalışmalar öncesinde herhangi bir inşaat izni talebinde bulunmadığını tespit etmişlerdir. Bilirkişiler ayrıca, başvuran şirket ile belediye arasında imzalanan kira sözleşmesinin, kamusal alanın devredilemez ve zamanaşımı yoluyla kazanılamaz olduğu gerekçesiyle geçersiz olduğu kanaatine varmışlardır. Bilirkişiler başvuran şirket tarafından maruz kalınan zararın 1.357.200 TRY olduğu kanaatine varmışlardır.

16. Ticaret mahkemesi, ek bilirkişi incelemesi yapılmasına karar vermiştir ve bu inceleme sonucunda, bilirkişiler Belediye'nin sorumluluk payının % 65 ve başvuran şirketin sorumluluk payının % 35 olduğu kanaatine varmışlardır.

17. Ticaret mahkemesi, 15 Mayıs 2009 tarihli bir kararla, başvuran şirketin talebinin kısmen haklı bulmuştur. Ticaret mahkemesi, başvuran şirketin, turizm sektöründe faaliyet gösteren anonim bir şirket olduğunu ve gereken özeni göstermiş olması gerektiğini hatırlatmıştır. Bu bağlamda ticaret mahkemesi, başvuran şirketin özellikle ihtilaf konusu tesisin kıyı kenar çizgisinde bulunduğunu göz ardı edemeyeceği kanaatine varmıştır. Ticaret mahkemesi ayrıca Belediye'nin, başvuran şirketin Kıyı Kanunu'nun hükümlerini ihlal etmiş olması sebebiyle, bu türden bir sözleşmeyi imzalamamış olması gerektiğini de belirtmiştir. Bu sebeple ticaret mahkemesi, sorumluluk payının Belediye ve başvuran şirket arasında eşit şekilde paylaşılması gerektiği sonucuna varmıştır.

18. Ticaret mahkemesi, Belediye'yi, başvuran şirkete, oranları yeniden değerlendirilmek üzere gecikme faiziyle birlikte¹ 678.600 TRY tazminat ödemeye mahkûm etmiştir.

¹ Burada, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın kısa vadeli kredilere uyguladığı marjinal faiz oranına eşit oranda uygulanan ve yaygın olarak reeskont olarak adlandırılan gecikme faizinden bahsedilmektedir. Bu revizyon, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından açıklanan oran değişikliklerine göre yapılmıştır.

19. Yargıtay, 3 Mayıs 2011 tarihinde, bu kararı onamıştır.

20. Yargıtay, 27 Ekim 2011 tarihli bir kararıyla, başvuran şirketin kendisine sunmuş olduğu karar düzeltme talebini reddetmiştir. Söz konusu karar, 17 Mayıs 2012 tarihinde başvuranların avukatına tebliğ edilmiştir.

B. İlgili İç Hukuk Kuralları ve Uygulaması

21. Anayasa'nın 43. maddesi aşağıdaki şekildedir:

“ Kıyılar, Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır.

Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir.

Kıyılarla sahil şeritlerinin, kullanılış amaçlarına göre derinliği ve kişilerin bu yerlerden yararlanma imkân ve şartları kanunla düzenlenir. ”

22. Ticari alanda uygulanabilir yasal faiz oranıyla ilgili olarak, olayların meydana geldiği tarihte, 4489 sayılı Kanun ile değiştirilen 3095 sayılı Kanun'un 1. maddesi, yasal faiz oranının, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın reeskont oranı üzerinden hesaplanması gerektiğine hükmetmektedir.

23. Yine bu Kanun'un 2. maddesi, sözleşmede aksi yönde hükümler bulunmadığı sürece, gecikme faizi oranının yasal orana eşit olduğunu bildirmektedir.

24. Bununla birlikte ticari alanda, bu oranın, gecikme faizi oranından yüksek olması durumunda, Merkez Bankası tarafından kısa vadeli avanslara uygulanması gereken faiz oranının uygulanması öngörülmektedir.

ŞİKÂYETLER

25. Başvuranlar, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesini ileri sürerek, kendilerine ödenmesine hükmedilen tazminat miktarının maruz kaldıkları zararı karşılamadığını iddia etmektedirler. Başvuranlar, mahkemelerin, kendilerine ödenmesi gereken tazminat miktarının % 50

indirilmesine ilişkin kararının gerekçeden yoksun olduğu kanaatindedirler. Başvuranlar ayrıca, kendilerine göre, enflasyon bakımından uygulanan gecikme faizi oranının yetersiz olması sebebiyle, söz konusu tazminat miktarının değer kaybına uğradığından şikâyet etmektedirler.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

26. Başvuranlar, davanın koşullarının Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesini ihlal ettiğini ileri sürmektedirler. Başvuranlar, maruz kaldıkları zararın tamamen tazmin edilmediği kanaatindedirler.

27. Hükümet, öncelikle başvuranların şikâyetlerinin açıkça dayanaktan yoksun olduğunu ileri sürmektedir. Hükümet bu bağlamda, hâkimlerin, başvuranlara ödenmesi gereken tazminat miktarını belirlerken, özellikle davanın niteliğini ve tarafların her birinin sorumluluğunu dikkate alarak, kendilerine yasal hükümlerle tanınan takdir yetkisini kullandıklarını belirtmektedir. Hükümet, somut olayda, ulusal mahkemelerin, tazminat miktarının azaltılmasına ilişkin kararlarında, başvuranın turizm sektöründe faaliyet gösteren anonim bir şirket olması da dâhil olmak üzere birçok faktörü dikkate aldıklarını ileri sürmektedir. Hükümet, bu farklı koşulun ve gerekli özen derecesinin birlikte değerlendirilmesinin hukuki uygulamaya uygun bir yaklaşım teşkil ettiği kanaatindedir.

28. Hükümet ardından, başvuran şirketin ulusal mahkemeler önünde kısmen haklı bulunduğunu ve buradan, başvuran şirketin Sözleşme'nin 34. maddesi anlamında mağdur statüsüne sahip olmadığı sonucunun çıktığını ileri sürmektedir.

29. Hükümet ayrıca, başvuranların talep ettikleri alacak miktarının tamamını elde etme meşru beklentisine sahip olamayacakları ve dolayısıyla şikâyetlerinin Sözleşme hükümleriyle *konu bakımından (ratione materiae)* uygun olmadığını ileri sürmektedir.

30. Hükümet son olarak, ulusal mahkemeler tarafından yürütülen davanın, keyfi veya açıkça makul olmayan bir nitelikte olmadığını ve gecikme faizinin uygulanması sayesinde, başvuran şirketin enflasyondan kaynaklanan herhangi bir değer kaybına uğramadığını iddia etmektedir.

31. Başvuranlar, iddialarını yinelemekte ve Mahkemeden, Sözleşme'ye Ek 1. No.lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiğine karar vermesini talep etmektedirler. Başvuranlar ayrıca, enflasyondan kaynaklanan değer kaybına uğradıklarına ilişkin şikâyetlerinin ilgili olarak, kendi davalarına emsal bir karar olduğu kanaatine vardıkları *Aka/Türkiye* kararına (23 Eylül 1998, *Karar ve Hüküm Derlemeleri* 1998-VI) dayandıklarını belirtmektedirler.

32. Mahkeme 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin bazı pozitif yükümlülükler içerdiğini hatırlatmaktadır: Mahkeme, bununla birlikte, bu hükmün güvence altına aldığı hakkın gerçek ve etkin şekilde kullanımının yalnızca Devletin herhangi bir müdahaleden kaçınma görevine bağlı olmadığını, ancak özellikle bir başvuranın makamlardan haklı olarak bekleyebileceği tedbirler ile ilgilinin mülklerinden etkin bir şekilde yararlanması arasında doğrudan bir bağın bulunması durumunda, pozitif koruma tedbirlerini de gerektirebileceğini hatırlatmaktadır. Yatay ilişkiler bağlamında bile, Devlete belirli yükümlülükler yükleyebilecek kamu yararına ilişkin hususlar, söz konusu olabilir (*Kotov/Rusya* [BD], no. 54522/00, § 109, 3 Nisan 2012).

33. 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi bakımından Devletin pozitif yükümlülükleri ile negatif yükümlülükleri arasındaki sınır, kesin bir tanımlamaya elverişli olmasa da, bu konuda uygulanabilir ilkeler yine de karşılaştırılabilir niteliktedir. Dava, ister Devletin pozitif yükümlülüğü açısından, isterse gerekçelendirilmesi gereken kamu makamlarının müdahalesi açısından incelensin, uygulanacak kriterler özde farklı değildir. Her iki durumda da, bir yanda bireyin ve diğer yanda bir bütün olarak toplumun çatışan menfaatleri arasında kurulacak adil dengeye dikkat edilmelidir. Bu hükümde sıralanan amaçların, kamu yararının gerekleri ile

başvuranın temel mülkiyet hakkı arasında adil bir denge gözetilip gözetilmediği konusunun değerlendirilmesinde belirli bir rol oynayabileceği de doğrudur. Her iki durumda da, Devlet, Sözleşme’ye riayet edilmesi için alması gereken tedbirleri belirlemede belirli bir takdir yetkisine sahiptir (*ibidem*, § 110).

34. Bazı koşullarda, 1 No.lu Protokol’ün 1. maddesi, “gerçek ve tüzel kişiler arasında bir ihtilafın söz konusu olması durumunda da, mülkiyet hakkının korunması için gerekli tedbirlerin” alınması yükümlülüğü getirebilir (*Sovtransavto Holding/Ukrayna*, no. 48553/99, § 96, AİHM 2002-VII).

35. Bir kimse tarafından mülkiyete saygı hakkına yapılan her türlü ihlal, Devlet için iç hukuk düzeninde, mülkiyet hakkının kanun tarafından yeterince korunmasını ve özellikle gerektiği takdirde, mağdura, maruz kaldığı zararın telafi edilmesini talep ederek, haklarının bu tür bir ihlale uğradığını ileri sürebilmesi için uygun başvuru yollarının bulunmasını güvence altına alma pozitif yükümlülüğünü doğurur (*Blumberga/Letonya*, no. 70930/01, § 67, 14 Ekim 2008). Dolayısıyla Devlet, benzer koşullarda ya koruyucu tedbirler ya da telafi tedbirleri almak zorunda kalabilir (yukarıda anılan *Kotov*, § 113).

36. 1 No.lu Protokol’ün 1. maddesinin usule ilişkin güvenceleri, mahkemelerin kararlarını dayandırdıkları gerekçeleri yeterince açıklama yükümlülüğünün bulunmamasının, Sözleşme tarafından güvence altına alınan hakları teorik ve yanıltıcı hale getireceğini ima etmektedir. Bu yükümlülük, müştekinin her bir iddiasına ayrıntılı bir yanıt verilmesini gerektirmeksizin, yine de, zarar gören tarafın temel taleplerinin dikkatli bir şekilde ele alınmasını ve temel taleplerinin karşılanmasını bekleyebileceğini öngörmektedir (*Novosseletski/Ukrayna*, no. 47148/99, § 111, AİHM 2005-II (özetler), *Bistrović/Hırvatistan*, no. 25774/05, § 37, 31 Mayıs 2007 ve *Gereksar ve diğerleri/Türkiye*, no. 34764/05 ve diğer 3 başvuru, § 54, 1 Şubat 2011).

37. Mahkeme son olarak, Devletin davranışının 1 No.lu Protokol’ün 1. maddesine uygunluğunun değerlendirirken, Sözleşme’nin somut ve etkin

hakları koruma amacı taşıdığını dikkate alarak, davada söz konusu olan farklı menfaatleri genel bir değerlendirmeye tabi tutması gerektiğini hatırlatmaktadır. Mahkeme, görüşlerin ötesine geçmeli ve ihtilaf konusu durumun gerçekliğini araştırmalıdır (*Plechanow/Polonya*, no. 22279/04, § 101, 7 Temmuz 2009).

38. Mahkeme, somut olayda başvuran şirketin ihtilaf konusu durum sebebiyle, maddi zarara maruz kaldığını gözlemlemektedir. Tazminat talebinde bulunulmasının ardından, ulusal mahkemeler, başvuran şirkete, bilirkişi raporlarının sonuçlarına dayanılarak belirlenen bir miktarda tazminat ödenmesine hükmetmişlerdir. Başvuranlar, ulusal mahkemeler tarafından yapılan delil değerlendirmesini ve ileri sürülen çözümü eleştirmektedirler.

39. Mahkeme, delillerin değerlendirilmesiyle ilgili olarak, normal koşullarda, olaylara ilişkin kendi değerlendirmesini, kendilerine sunulan delilleri değerlendirme konusunda daha iyi bir konumda olan yerel mahkemelerin değerlendirmelerinin yerine koymakla görevli olmadığını vurgulamaktadır (bk. diğerleri arasında *Klaas/Almanya*, 22 Eylül 1993, § 29, A serisi no. 269, *Elsholz/Almanya* [BD], no. 25735/94, § 66, AİHM 2000 VIII, *Vasiliauskas/Litvanya* [BD], no. 35343/05, § 164, AİHM 2015 ve *F.G/İsveç* [BD], no. 43611/11, § 118, 23 Mart 2016).

40. Bu bağlamda, Mahkeme, görevinin ikincil niteliğinin farkında olarak, incelediği davaya ilişkin koşullar kaçınılmaz kılmadığı takdirde, haklı sebepler bulunmaksızın ilk derece mahkemesi hâkiminin görevini üstlenemeyeceğini hatırlatmaktadır. Olaylara ilişkin kendi görüşünü yerel mahkemelerin görüşünün yerine koyması kendi görev alanına girmemektedir ve ilke olarak, kendileri tarafından toplanan verileri değerlendirme görevi bu mahkemelere aittir. Her ne kadar bu mahkemelerin tespitleri Mahkeme için bağlayıcı olmasa da, Mahkeme yalnızca bu amaçla ikna edici verilere sahip olması durumunda, normal olarak mahkemelerin fiili tespitlerinden uzaklaşacaktır (yukarıda anılan *Radomilja ve diğerleri* kararı, § 150, 20 Mart 2018).

41. Ulusal mahkemeler tarafından ileri sürülen çözümle ilgili olarak, Mahkeme, iç hukuku yorumlama ve uygulama görevinin öncelikle ulusal makamlara ve özellikle mahkemelere ait olduğunu hatırlatmaktadır (*Slivenko/Letonya* [BD], No. 48321/99, § 105, AİHM 2003-X ve *Jahn ve diğerleri/Almanya* [BD], No. 46720/99 ve diğer 2 başvuru, § 86, AİHM 2005-VI). Mahkeme, özellikle dosyada yer alan hiçbir unsurun, ulusal makamların söz konusu yasal hükümleri açıkça yanlış veya keyfi sonuçlar doğuran bir uygulama yaptıkları sonucuna varmaya imkân vermemesi durumunda, iç hukuka riayet edilip edilmediği konusunda kısıtlı bir yetkiye sahiptir (*Beyeler/İtalya* [BD], no. 33202/96, § 108, AİHM 2000-I).

42. Mahkeme, somut olayın kendine özgü koşullarında, ticaret mahkemesinin, Kıyı Kanunu'nun uygulanabilir hükümlerini ihlal eden bir sözleşme imzalama sorumluluğunun, Belediye ve başvuran şirket arasında eşit oranda paylaşılması gerektiği sonucuna varmadan önce, bir karşı bilirkişi raporu düzenlenmesine ve ardından da ek bilirkişi raporu düzenlenmesine karar verdiğini tespit etmektedir. Ayrıca başvuran şirket iddialarını ileri sürebilmiş, bu iddialar, ilk derece mahkemesi tarafından ve ardından da Yargıtay tarafından incelenmiştir.

43. Mahkeme, somut olayda ulusal mahkemelerin değerlendirmesinde keyfi veya açıkça makul olmayan hiçbir husus tespit etmemektedir. Mahkemenin, bu sonucun hukuki dayanaklardan yoksun veya olayların meydana geldiği dönemde yürürlükte olan uygulanabilir iç hukuk hükümlerine aykırı olduğunu düşünmesine sebep olabilecek nitelikte hiçbir unsur bulunmamaktadır. Mahkeme bu bağlamda, başvuran şirketin de bir sözleşme imzalarken özen yükümlülüğüne dikkate etmiş olması gerektiği gerekçesiyle, tazminat miktarının azaltılmasının, istenilen adil dengeyi bozacak ve Sözleşme'yi ihlal edecek nitelikte olmadığı kanaatindedir.

44. Mahkeme, ulusal mahkemeler tarafından verilen kararın, yeterince gerekçelendirilmiş olduğunu ve miktarın bu şekilde azaltılmasının tam olarak sebeplerini kesin bir şekilde belirlemeye imkân verdiğini gözlemlemektedir

(aksi yönde bir karar için bk. *Saraç ve diğerleri/Türkiye*, no. 23189/09, § 86, 30 Mart 2021).

45. Bu koşullarda, tazminat miktarının azaltılması sebebiyle zararın tamamının tazmin edilmemesi, Mahkeme tarafından, 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin gerektirdiği adil dengenin gözetildiği kanaatine varılabilmesi için haklı ve yeterli bir gerekçeye dayandırılmıştır.

46. Mahkeme, enflasyon bakımından uygulanan faiz oranının yetersizliği sebebiyle tazminat miktarının değer kaybına uğradığı iddiasıyla ilgili olarak, daha önce birçok defa, 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin ilke olarak Devletleri enflasyonun etkilerini dengelemek ve alacakların veya diğer varlıkların değerini korumak için önlemler almaya zorunlu kıldığı şeklinde yorumlanamayacağını belirttiğini hatırlatmaktadır (diğer kararlar arasında bk. *Todorov/Bulgaristan* (k.k.), no. 65850/01, 13 Mayıs 2008, *Cular/Hırvatistan* (k.k.), no. 55213/07, 22 Nisan 2010, *Taşkaya/Türkiye* (k.k.), no. 14004/06, § 51, 13 Şubat 2018 ve *Ahmet Nihat Özsan A.Ş./Türkiye*, no. 62318/09, § 77, 9 Şubat 2021).

47. Mahkeme, başvurular tarafından anılan *Aka* davasının, kamulaştırma davalarının özel alanına girdiğini belirtmektedir. Bu türden davalarda (diğerleri arasından bk. *Yetiş ve diğerleri/Türkiye*, no. 40349/05, 6 Temmuz 2010), Mahkeme etkin şekilde, kamulaştırma bedelinin değeri üzerindeki enflasyon etkilerini dikkate alsa da, bu değerlendirme, mülkü kamulaştırılan kişinin nihai olarak elde ettiği miktarın, yoksun bırakıldığı mülkün değeri ile makul şekilde ilgili olup olmadığının belirlenmesi için yapılmaktadır; bu makul ilgi, kamulaştırma davalarında Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi tarafından istenilen adil dengenin sağlanması için gerekli koşullardan birini teşkil etmektedir. Hâlbuki başvuran şirketin durumu, açıkça bu alana girmemektedir, zira dava, bir kamulaştırma tedbiriyle değil, iç hukukta ticaret mahkemesinin yetki alanına giren ticari bir anlaşmazlıkla ilgilidir. Bu sebeple, yukarıda 46. paragrafta belirtilen ilkenin bertaraf

edilmemesi ve kamulaştırma davalarına uygulanabilir ilkelerin uygulanmaması gerekmektedir.

48. Mahkeme, bu durumda, başvuranların, enflasyon bakımından gecikme faizinin yetersiz olması sebebiyle uğradığını iddia ettikleri maddi zararın, dayanaktan yoksun olduğunu gözlemlemektedir. Mahkeme, başvuran şirketin iki defa tazminat talebinde bulunduğunu kaydetmektedir; başvuran şirket, maddi zararının tam miktarının, zaten 1 Mayıs 2001 tarihinde düzenlenen bilirkişi raporuyla tespit edilmiş ve bundan haberdar olmasına rağmen, 11 Aralık 2001 tarihinde sunduğu ilk talebiyle, ardından 9 Kasım 2006 tarihinde sunduğu ek bir taleple, tazminat talebinde bulunmuştur. Mahkeme, tazminat miktarının uğradığı iddia edilen değer kaybının değerlendirmesinde bu unsurun dikkate alınması gerektiği kanaatindedir.

49. Yine Türkiye İstatistik Kurumu¹ tarafından yayınlanan detaylı fiyat endeksinden oluşturulan, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası² enflasyon hesaplayıcısı kullanılarak yapılan hesaplama göre, mevcut dava ile ilgili ekonomik veriler, başvuran şirketin alacağına uygulanan gecikme faizinin, enflasyonun sebep olduğu maddi değer kaybını karşılamak için yeterli bir seviyede olduğunun tespit edilmesine imkân vermektedir.

50. Bu sebeple, yukarıdaki değerlendirmeler ışığında Mahkeme, başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 3 fıkrasının a) bendi ve 4. fıkrası uyarınca reddedilmesi gerektiği kanaatindedir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

¹ <http://www.tcmb.gov.tr/>

² <http://www.tuik.gov.tr/>

ALTINKUM TURİZM VE OTELCİLİK HİZMETLERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş. VE
ASLAN/TÜRKİYE - KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilerek, 30 Eylül 2021 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Aleř
Başkan

Pejchal